

BRONNEN

Archief van Joost Vandommele en Wim Wabbes

Bert Boeckx, departement Archief AMSAB

Met de archieven van Joost Vandommele en Wim Wabbes heeft het AMSAB de papieren verworven van twee personen die vanaf midden jaren '70 socialisme verbonden hebben met (bevrijdings)-nationalisme en de strijd voor het zelfbeschikkingsrecht van volkeren, onder meer in Noord-Ierland en in Baskenland.

Joost Vandommele (Sint-Niklaas 1956) komt uit een Vlaams-nationaal milieu. Al van jongsaf heeft hij interesse voor politiek en zal hij zich engageren in de Kommunistische Partij. Het archiefmateriaal dat door Joost Vandommele aan het AMSAB geschonken werd, betreft echter vooral stukken met betrekking tot zijn functie als coördinator van het Ierlandkomité Vlaanderen. Vanuit een ongenoegen over het traditionele Vlaams-nationalisme zag hij in Ierland hoe nationalisme ook verbonden kan zijn met bevrijdingsideeën en socialisme. Zo geraakte hij actief geïnteresseerd in de Ierse zaak en vanaf de jaren '70 ging hij regelmatig naar Ierland om contacten te leggen en het land te bezoeken. In 1983 startte Joost Vandommele met de verspreiding van het tijdschrift *Ierland Info* en werd hij tevens de nationale coördinator van het Ierlandkomité Vlaanderen.

Het Ierlandkomité Vlaanderen (met kernen te Antwerpen, Mechelen, Gent en Brussel) is ontstaan uit een traditie van jarenlange solidariteit met de Iersgezinde minderheid in Noord-Ierland. Deze vertaalde zich aanvankelijk (1970-1975) in jaarlijkse werkkampen in de Balymurphywijk van Belfast en in de organisatie van kindervakanties in Vlaanderen. De directe confrontatie met de harde Noord-Ierse realiteit leidde voor Joost Van-

dommele tot een actieve belanstelling voor, en studie van de Ierse kwestie, wat dan ook aanleiding gaf tot een bewuste politieke stellingname en actie. Het Ierlandkomité steunt kritisch alle krachten die bijdragen tot een verenigd én socialistisch Ierland. Daar volgens het Ierlandkomité Sinn Féin en de IRA de belangrijkste krachten zijn die in die richting werken, gaat zijn interesse en samenwerking vooral daarnaar uit. De Ierse kwestie wordt gezien als uiterst belangrijk voor alle Europese revolutionairen en zou model moeten staan voor andere nationale minderheden zoals onder andere de Basken, Corsicanen en Bretoenen.

In de late jaren '70 voerde het Ierlandkomité diverse acties ter ondersteuning van de republikeinse gevangenen die toen een jarenlange actie voerden om het statuut van politiek gevangene, dat hun in 1975 afgenomen was, terug te eisen. In 1980-1981 bereikte deze actie een hoogtepunt met betogingen ter ondersteuning van de Ierse hongerstakers. Het is ook in die periode dat men begon te werken onder de huidige naam Ierlandkomité Vlaanderen. Sedertdien wordt de Ierse situatie op de voet gevolgd, wordt er aan informatieverspreiding gedaan, en worden diverse solidariteitsacties op touw gezet.

De Werkgroep Baskenland protesteerde vooral tegen de mensenrechtenschendingen in Spanje

Joost Vandommele was de coördinator van het Ierlandcomité en zijn archief bevat dan ook de verslagen, de omzendbrieven en de briefwisseling van het comité vanaf 1979 tot 1991. Daarnaast zijn er de dossiers, met onder andere briefwisseling, knipsels en propaganda, die samengesteld werden bij specifieke acties en campagnes. Interessant zijn de knipsels, pamfletten, brochures en documentatiemappen die samen met de uitgebreide collectie tijdschriften een rijke bron vormen voor de studie van de Noord-Ierse bevrijdingsstrijd.

Wim Wabbes (Gent 1959) is net als Joost Vandommele opgegroeid in een Vlaams-nationalistisch milieu. Hij studeerde Slavische Filologie aan de RUG, deed zijn burgerdienst aan de RUG aan het Seminarie voor Slavistiek en deed van 1984 tot 1987 onderzoek aan de universiteit van Wrocław in Polen. Sinds 1987 werkt Wim Wabbes als muziekprogrammeur bij het Kunstencentrum Vooruit in Gent.

Al van voor zijn hogere studies had hij contacten met de Werkgroep Arbeid (later Arbeid VSB - Vlaams Socialistische Beweging). In 1977 engageerde hij zich in de werkgroep Arbeid Gent, waarvoor hij van 1978 tot 1982 vertegenwoordiger was in het Politiek Konvent van de RUG. Wim Wabbes was dan ook actief binnen de Gentse studentenbeweging. Van 1978 tot 1980 was hij secretaris van het Politiek Konvent, dat hij in 1981 ook korte tijd voorzat. Daarnaast engageerde hij zich in de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS), die in 1978-1979 de "strijd tegen de tienduizend" voerde tegen de verhoging van het inschrijvingsgeld aan de universiteiten.

In 1973 kwam hij voor het eerst in contact met Noord-Ierland door de vakantieopvang van Thomas McSean uit Belfast. Door zijn interesse voor Noord-Ierland kwam hij in blijvend contact met Pol Van Caneghem van de Werkgroep Arbeid. In 1980 werd de Werkgroep Ierland Gent opgericht en Wim Wabbes vertegenwoordigde de Werkgroep Ierland in het Werkgroepen Kon-

vent van de RUG. In 1980-1981 vertegenwoordigde hij de Werkgroep Ierland op het congres (Ard Fheis) van Sinn Féin te Dublin. Hij verbleef ook te Belfast waar hij de herdenking van de Paasopstand, de optochten van de IRA en de hongerstaking van Bobby Sands meemaakte.

In 1982 stond Wim Wabbes aan de wieg van de Werkgroep Baskenland en het Solidariteitscomité Baskische Vluchtelingen, dat hij ook vertegenwoordigde in het Werkgroepen Konvent. In dezelfde periode, van 1982 tot 1984, zette hij zich actief in voor de Baskische zaak, onderhield hij contacten met Baskische politici en parlementairen van Herri Batasuna (links nationalistische partij) en steunde hij Baskische vluchtelingen en gevangenen.

Het archiefmateriaal dat door Wim Wabbes aan het AMSAB geschonken werd, bevat ten eerste verslagen, omzendbrieven, briefwisseling, dossiers, propaganda en documentatie met betrekking tot de Werkgroep Ierland en het H-Block/Armagh-komitee (periode 1980-1982). De stukken met betrekking tot de Werkgroep Baskenland beslaan de periode 1982-1984. Naast de verslagen en de briefwisseling zijn vooral de dossiers over de Baskische gevangenen en vluchtelingen interessant. Voorts vinden we verslagen, briefwisseling en propaganda van Arbeid-VSB terug. Tenslotte is ook de weerslag van de activiteiten van Wim Wabbes in het Politiek Konvent en het Werkgroepen Konvent van de RUG, de VVS, het Komitee tegen de 10.000 en Slavia terug te vinden in het aan het AMSAB geschonken archiefmateriaal. Net zoals bij Joost Vandommele is de uitgebreide collectie monografieën en tijdschriften van Wim Wabbes zeer waardevol als bron voor de studie van niet alleen de Gentse studentenbeweging van eind jaren '70 - begin jaren '80, maar ook en vooral voor de studie van het Noord-Ierse en Baskische nationalisme.